

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 322

van **GWENNY DE VROE**

datum: 4 januari 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Dierproeven op niet-humane primaten - Lotsbestemming na afloop

1. Op dit ogenblik is de wetenschap nog genoodzaakt om soms onderzoeksprojecten op te starten waarin gebruik wordt gemaakt van niet-humane primaten. De hamvraag in hoofde van de proefdieren is wat er na afloop van het project met hen gebeurt. Dat kan ofwel euthanasie, pensionering of hergebruik zijn.
 - a) Graag voor de periode 2014 tot en met 2020 een overzicht van de onderzoeksprojecten waarin gebruik wordt gemaakt van niet-humane primaten die jaarlijks werden opgestart, met vermelding van hun duurtijd én het exact aantal gebruikte niet-humane primaten en de concrete diersoort waarover het gaat.
 - b) Graag ook voor al deze projecten, die inmiddels afgelopen zijn en waarvan de dienst Dierenwelzijn de retrospectieve evaluatie van de ethische commissie heeft ontvangen, een overzicht van wat er exact is gebeurd met de gebruikte proefdieren. Dit wil zeggen: hoeveel dieren werden geëuthanaseerd, mochten op pensioen of werden hergebruikt. Graag de gedetailleerde cijfers per onderzoeksproject (en dus niet één algemeen cijfer van één project van het aantal dieren dat ofwel geëuthanaseerd, ofwel gepensioneerd, ofwel hergebruikt werd).
2. Van elk onderzoeksproject dat niet-menselijke primaten gebruikt, moet na afloop een retrospectieve evaluatie worden uitgevoerd. Daarin moet onder meer het aantal dieren dat werkelijk gebruikt werd, gepreciseerd worden. Die retrospectieve evaluatie wordt door de Ethische Commissies uitgevoerd die daarna de bijgewerkte versie van de niet-technische samenvatting aan de Vlaamse dienst Dierenwelzijn bezorgen voor publicatie. De controle op de werking van de Ethische Commissies wordt door de dienst Dierenwelzijn uitgeoefend.
 - a) Werd van elk onderzoeksproject dat sinds 2014 werd opgestart en beëindigd een retrospectieve evaluatie gemaakt en bezorgd aan de dienst Dierenwelzijn?

Zo niet, van welke onderzoeksprojecten die inmiddels gefinaliseerd zijn, ontving de dienst Dierenwelzijn geen retrospectieve evaluatie?
 - b) Hoelang mag het maximaal duren na afloop van het onderzoeksproject dat de dienst Dierenwelzijn de retrospectieve evaluatie ontvangt?

In hoeveel gevallen werd die termijn niet gerespecteerd?

- c) Wat doet de dienst Dierenwelzijn wanneer retrospectieve evaluaties te laat of niet toekomen?
- d) Hoelang duurt het vooraleer de dienst Dierenwelzijn de bijgewerkte niet-technische samenvattingen van onderzoeksprojecten publiceert na het ontvangen van de retrospectieve evaluatie?
- e) Van hoeveel gefinaliseerde onderzoeksprojecten waarvan de dienst Dierenwelzijn een retrospectieve evaluatie heeft ontvangen, werden de niet-technische samenvattingen inmiddels nog niet bijgewerkt?

Over welke onderzoeksprojecten gaat het?

Waarom werden die niet-technische samenvattingen nog niet bijgewerkt?

- f) Hoeveel controles heeft de dienst Dierenwelzijn in de periode 2016 tot en met 2020 uitgevoerd bij de ethische commissies? Cijfers graag per jaar.

Hoeveel van die controles leverden een positief resultaat op?

Hoeveel van die controles stootten op problematische vaststellingen?

- g) Van welke aard waren de overtredingen?
- h) Welke acties heeft de dienst Dierenwelzijn ondernomen tegenover ethische commissies die in niet in orde bleken te zijn?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 322 van 4 januari 2021
van **GWENNY DE VROE**

1. a) De door ethische commissies goedgekeurde onderzoeksprojecten zijn, met vermelding van de diersoort, het geplande aantal dieren en de geplande duurtijd, terug te vinden op <https://dierenwelzijn.vlaanderen.be/ntsen-en-statistieken>. Voor 2020 wordt deze informatie momenteel nog verzameld.

1. b) + 2 a) t.e.m. e) De regelgeving stelde niet expliciet dat deze analyses aan de dienst Dierenwelzijn moesten overgemaakt worden waardoor ik niet over deze documenten beschik. De Europese Richtlijn en het hierop gebaseerde koninklijk besluit bevatten namelijk tot voor kort een onduidelijkheid, in die zin dat gesuggereerd werd dat de niet-technische samenvattingen, die opgesteld worden in het kader van de aanvraag van een projectvergunning in een latere fase moeten worden aangepast met de resultaten van eventuele beoordelingen achteraf (= de zogenaamde retrospectieve analyses). Dit is echter niet de bedoeling hetgeen ook door de Europese Commissie werd bevestigd. De niet-technische samenvatting kan enkel worden aangepast wanneer het project zelf wordt aangepast. Ik heb deze onduidelijkheid aangepakt in 2020 met een wijziging van de regelgeving en dit naar aanleiding van de wijziging van de Europese Richtlijn. De gewijzigde regelgeving¹ voorziet nu vooreerst expliciet dat de retrospectieve analyses na afronding ervan aan de dienst Dierenwelzijn (en aan de Europese Commissie) bezorgd moeten worden. Verder wordt nu in de Vlaamse regelgeving zelf verduidelijkt dat het niet de bedoeling is om de niet-technische samenvattingen te wijzigen na afronding van de retrospectieve analyse maar dat een link voorzien zal worden tussen de niet-technische samenvattingen en retrospectieve analyses zodat deze laatste informatie kan worden geraadpleegd samen met deze van de niet-technische samenvatting.

Vanaf dit jaar zullen, op initiatief van de Europese Commissie, de niet-technische samenvattingen en retrospectieve analyses gepubliceerd worden in een vrij toegankelijke, doorzoekbare, centrale EU-databank en dus ook voor het publiek vrij beschikbaar zijn. De nieuwe regelgeving vereist dat de niet-technische samenvattingen uiterlijk vier maanden nadat de vergunning verleend is en de retrospectieve analyses uiterlijk vier maanden na de afronding ervan, door de ethische commissies bezorgd moeten worden met het oog op de publicatie. Er wordt in de Europese regelgeving niet vermeld wanneer de Europese Commissie overgaat tot publicatie. Er is echter geen reden om aan te nemen dat de publicatie in de EU-databank lang op zich zou laten wachten nadat de ethische commissie deze informatie bezorgd heeft.

2. f) t.e.m. h) De samenstelling en werking van de ethische commissies worden aanhoudend opgevolgd door de dienst Dierenwelzijn. Aangezien echter een evaluatietool voor een periodieke, systematische evaluatie van de ethische commissies ontbrak, heb ik het initiatief genomen om een dergelijk instrument te laten ontwikkelen door een externe partner. Deze overheidsopdracht is momenteel lopende.

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 mei 2013 betreffende de bescherming van proefdieren